

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA DOBOJ ISTOK

OPĆINSKI NAČELNIK

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE DOBOJ ISTOK
ZA PERIOD 2025. – 2027. GODINA**

Klokotnica, juni 2024. godine

Sadržaj

Uvod u Dokument okvirnog budžeta općine Doboj Istok za period 2025-2027.	3
1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze	4
1.1 Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja u BiH i Federaciji BiH za period 2025.- 2027. godina	4
1.2 Tržište rada	8
1.3 Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija.....	8
2. Srednjoročna fiskalna politika.....	8
3. Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza.....	9
4. Prihodi Budžeta Općine Doboj Istok.....	12
4.1. Porezni prihodi.....	13
4.1.1. Prihodi od indirektnih poreza	13
4.1.2. Porez na dohodak	13
4.1.3. Porez na imovinu	14
4.2. Neporezni prihodi.....	14
4.3. Rizici po projekcije prihoda	14
5. Struktura potrošnje u javnom sektoru	15
6. Rashodi Budžeta Općine Doboj Istok.....	15
7. Budžetski prioriteti za period 2025. – 2027. godina.....	16

Dodatak:

Tabela 10.: Tabelarni pregled projekcija prihoda, primitaka i finansiranja Općine Doboj Istok za period 2025. - 2027.godina

Tabela 14.: Tabelarni pregled odobrenih indikativnih gornjih granica rashoda Općine Doboj Istok za period 2025. - 2027.godina

Na osnovu članova 15., 16. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), načelnik Općine Doboj Istok donosi

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE DOBOJ ISTOK ZA PERIOD 2025. – 2027. GODINA

Uvod u Dokument okvirnog budžeta Općine Doboj Istok za period 2025. - 2027. godina

Zakonom o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22), definisan je Dokument okvirnog budžeta (DOB) kao akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada budžeta Općine.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije broj 1 o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. Izrada DOB-a zasniva se na procjeni makroekonomskih indikatora, privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora i prognozi prihoda i rashoda.

Glavni cilj Dokumenta okvirnog budžeta, kao ključnog strateškog dokumenta, je osigurati povezanost između prioriteta politika Načelnika općine Doboj Istok i načina na koje on vrši raspodjelu budžetskih sredstava, kao i da doprinese razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva Načelnika općine Doboj Istok. Na osnovu navedenog DOB je ključni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta.

Trogodišnje planiranje budžeta svake godine, za period od sljedeće tri godine, obaveza je za sve korisnike budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova i prikazuje srednjoročne makroekonomske i fiskalne projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda budžetskih korisnika za narednu budžetsku godinu, kao i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine za koje je izvršena projekcija prihoda. Stoga, ovakav proces pripreme DOB-a doprinosi razvoju strateškog planiranja prioriteta i ciljeva Načelnika općine Doboj Istok, te predstavlja osnovni dokument za raspodjelu budžetskih sredstava.

Efikasan i uspješan proces srednjoročnog planiranja budžeta zahtjeva posvećenost i racionalnost svih relevantnih učesnika u budžetskom procesu (uključujući Načelnika općine Doboj Istok, Općinsko vijeće, Službu za poduzetništvo i financije i korisnike općinskog budžeta).

Stoga, u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, pripremljen je DOB općine Doboj Istok za period 2025. - 2027. godina koji u svojoj strukturi sadrži:

1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze u BiH i Federaciji BiH za period 2025. – 2027. godina,
2. Srednjoročnu fiskalnu politiku,
3. Srednjoročnu poreznu politiku i prognozu direktnih i indirektnih poreza,
4. Prihode Budžeta Općine Doboj Istok za budžetsku i za sljedeće dvije godine,
5. Strukturu potrošnje u javnom sektoru,
6. Rashode Budžeta Općine Doboj Istok za budžetsku i za sljedeće dvije godine i
7. Budžetske prioritete za period 2025. – 2027. godina,

Služba za poduzetništvo i financije predlaže Načelniku općine Doboj Istok usvajanje ovog dokumenta (DOB-a 2025. - 2027. godina), u čijem sklopu su ukupne gornje granice rashoda za narednu godinu i sljedeće dvije godine, što je osnova za pripremu, planiranje i izradu budžeta i finansijskih planova na Općini za fiskalnu 2025. godinu i naredne dvije godine.

Uzimajući kao polaznu osnovu činjenicu da općina Doboj Istok nema uticaj na kreiranje fiskalne politike općenito, a koja se odražava na ekonomsku situaciju u Općini, ovaj DOB počinje strateškim ciljevima ekonomske i fiskalne politike FBiH, koji predstavljaju temelj za strateška opredjeljenja općine Doboj Istok u narednom periodu.

- Dokumentacionu osnovu za izradu Dokumenta okvirnog budžeta općine Doboï istok za period 2025. - 2027. godinu predstavljaju:
- Revidirane projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine/gradove kantona za 2024. godinu i projekcije za period 2025-2027. godina (dostavljene od strane Federalnog ministarstva finansija Sarajevo u maju 2024. godine), kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije,
  - Makroekonomske projekcije 2025. - 2027. godina Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) (mart 2024. godina),
  - Bilten Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje – OMA Bilten (maj/juni 2024. godine),
  - Strategija razvoja Tuzlanskog kantona za period 2021.-2027. godina, (mart 2021. godine)
  - Smjernice ekonomske i fiskalne politike Tuzlanskog kantona za period 2025.- 2027. godinu (maj 2024. godine),
  - Smjernice ekonomske i fiskalne politike Federacije BiH za period 2025. – 2027. godina (maj 2024. godine).
  - Publikacije i bilteni Agencije za statistiku BiH i Federalnog zavoda za statistiku,
  - Izvršenje Budžeta općine Doboï Istok za 2023. godinu,
  - Strategija razvoja Općine Doboï Istok 2021 - 2027.godine,
  - Pokazatelji koji se odnose na nivo ostvarenih prihoda i rashoda Budžeta općine Doboï Istok u periodu januar-maj 2024. godine,

1. Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unapređenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i unutašnje revizije te razvojem makroekonomske statistike.

U ovom poglavlju riječ je o najnovijim makroekonomskim kretanjima u BiH, Federaciji BiH i Tuzlanskom kantonu s fokusom na 2023.godinu godinu, kao i o projiciranom makroekonomskom okviru za naredni srednjoročni period. Korišteni historijski podaci, koji su ujedno bili i osnov za izradu makroekonomskih procjena i projekcija, prikupljeni su od svih relevantnih statističkih institucija u zemlji, kao i ostalih relevantnih domaćih i međunarodnih institucija.

1.2 Tekući makroekonomski trendovi i predviđanja u BiH i Federaciji BiH za period 2025.-2027. godina

Snažni inflatorni pritisci koji su obilježili 2022. godinu, kao i loša ekonomska pozicija naših najznačajnijih vanjskotrgovinskih partnera uticali su na značajan pad inostrane potražnje, što je rezultiralo slabim trgovinskim prilikama i smanjenjem izvoza. U skladu sa kretanjem realne ekonomske aktivnosti u okruženju u Federaciji BiH u 2023. godini zabilježen je skroman rast realnog BDP-a od 1,8%. Ovakvo smanjenje ekonomske aktivnosti u Federaciji BiH posljedica je oštrog pada industrijske proizvodnje koji je iznosio 4,1% za period I-XII u odnosu na isti period prethodne godine, te negativnih stopa rasta izvoza i uvoza, kao i još uvijek prisutne inflacije. Analiza glavnih komponenti BDP-a u FBiH (prema proizvodnom pristupu) ukazuje da je rast realne ekonomske aktivnosti u FBiH posljedica rasta uslužnih djelatnosti, dok su proizvodne djelatnosti zabilježile pad ili niske stope rasta.

Padom se posebno ističe oblast „prerađivačka industrija“ najvećim dijelom kao rezultat slabe inostrane potražnje najznačajnijih grana prerađivačke industrije. Dalje kretanje BDP-a Federacije BiH najviše će ovisiti od kretanja industrije i vanjske trgovine, a čije kretanje je opet uslovljeno domaćom i ino potražnjom, ekonomskom aktivnošću naših trgovinskih partnera, inflacijom i geopolitičkom situacijom. Prosječna godišnja inflacija u Federaciji BiH u 2023. godini iznosila je 5,1%. Rast opšteg nivoa cijena u Federaciji BiH usporen je dijelom kao posljedica znatnog pada cijena prevoza od 5,1% na godišnjem nivou, a na što su uticale cijene sirove nafte na svjetskom tržištu. Izuzev kratkoročnih šokova izazvanih novonastalim sukobima na Bliskom istoku, cijene nafte ostale su uglavnom stabilne. Prema projekcijama ECB, inflacija bi u narednom srednjoročnom periodu u eurozoni i Evropskoj uniji trebala značajno usporiti i to najviše zbog energetske komponente. Niže cijene energenata uticale bi na smanjenje proizvodnih troškova, te bi u konačnici dovele i do stabilizacije potrošačkih cijena. U skladu sa evropskim trendovima kretanja potrošačkih cijena, kao i trendovima u zemljama regiona, u BiH i Federaciji BiH za period 2025.–2027. godine očekivano je daljnje usporavanje inflacije potrošačkih cijena.

Usporavanje ekonomske aktivnosti glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH i Federacije BiH uticalo je na slabljenje izvozne potražnje za bosanskohercegovačkim proizvodima na međunarodnom tržištu. Pored toga, i sporiji ekonomski rast u zemlji, te samim tim i niži nivo domaće potražnje uticao je na pad uvoza u odnosu na prethodnu godinu. U Federaciji BiH izvoz je pao za 7,8% u periodu I-XII 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, a uvoz za 3,2%.

Daljnje kretanje privredne aktivnosti u zemlji kao i u okruženju, te usaglašavanje zakonske regulative u oblasti zelene energije u BiH sa važećim propisima zemalja Evropske unije, predstavljat će glavnu odrednicu kretanja vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini i u Federaciji BiH u narednom srednjoročnom periodu.

Dokument okvirnog budžeta Općine Doboï Istok za period 2025.- 2027.godina

Uz povećanje izvozne potražnje, te proširenje proizvodne baze i podizanja konkurentnosti bosanskohercegovačkih proizvoda moguće je očekivati povećanje izvoza u srednjoročnom periodu. Sa druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji te time i domaće potražnje trebalo bi uticati rast uvoza u Bosnu i Hercegovinu i Federaciju BiH. Vrlo bitno je naglasiti i izazove koji se odnose na vanjskotrgovinsku razmjenu u narednom periodu, a uključuju uvođenje CBAM-a (engl. Carbon Border Adjustment Mechanism), uvozne takse na pojedine proizvode iz zemalja koje nemaju odgovarajuće klimatske politike. Stoga, ukoliko se preduzmu odgovarajuće aktivnosti s ciljem postizanja niskougljičnog emisijskog razvoja i dekarbonizacije, očekivano je jačanje konkurentne pozicije bosanskohercegovačkih proizvoda na tržištu Europske unije u srednjoročnom periodu. U protivnom, sasvim je izgledno da će zbog uticaja primjene CBAM-a proizvodi (u čijoj proizvodnji se ne koriste obnovljivi izvori energije) iz Bosne i Hercegovine i Federacije BiH biti cjenovno nekonkurentni na tržištu Evropske unije. Imajući u vidu navedeno u Federaciji BiH u tekućoj 2024. godini očekuje se skroman rast realne ekonomske aktivnosti od 2,2%, a za period 2025.-2027. godine prosječna stopa realnog rasta procjenjuje se na 3%.

Tabela 1: Projekcija rasta BDP-a

	Zvanični podaci	Projekcije				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nominalni rast	13,7	7,8	4,7	5,1	5,2	5,2
Realni rast	3,8	1,8	2,2	2,8	3,0	3,1

Izvor: DEP, mart 2024. godina

Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), pri Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine izradila je makroekonomske pokazatelje na nivou Bosne i Hercegovine, koji se daju u sljedećem tabelarnom pregledu

Tabela 2. Makroekonomski pokazatelji za BiH za period 2022.- 2027. godine

miliona KM

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Nominalni BDP u mil KM	45.518	49.061	51.363	53.968	56.783	59.719
Nominalni rast u %	13,7	7,8	4,7	5,1	5,2	5,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	109,5	105,9	102,4	102,2	102,2	102,0
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	41.560	46.323	50.149	52.822	55.576	58.549
Realni rast u %	3,8	1,8	2,2	2,8	3,0	3,1
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	14,0	6,1	2,2	2,0	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	39.284	42.201	43.865	45.380	47.096	48.877
Realni rast u %	1,8	1,5	1,6	1,5	1,8	1,7
Vladina potrošnja u mil KM	8.513	8.939	9.296	9.575	9.853	10.149
Realni rast u %	1,9	1,6	1,7	1,6	2	1,9
Privatna potrošnja u mil KM	30.771	33.262	34.568	35.805	37.243	38.728
Realni rast u %	1,9	1,6	1,7	1,6	2	1,9
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	10.081	10.682	11.118	11.754	12.481	13.246
Realni rast u %	0,3	1,7	2,3	3,8	4,7	4,6

Dokument okvirnog budžeta Općine Doboi Istok za period 2025.- 2027.godina

Vladine investicije u mil KM	1.356	1.451	1.610	1.723	1.878	2.028
Realni rast u %	-5,0	1,9	7,8	3,9	6,8	5,8
Privatne investicije u mil KM	8.725	9.231	9.508	10.031	10.603	11.218
Realni rast u %	1,2	1,6	1,5	3,8	4,3	4,4
Uvoz (robe i usluge) u mil.KM	28.230	27.869	29.332	31.108	33.704	36.231
Nominalni rast u %	33,8	-1,3	5,2	6,1	8,3	7,5
Realni rast u %	6,2	-2,4	3,9	4,6	6,7	5,3
Izvoz (robe i usluge) u mil.KM	21.954	21.610	23.142	25.269	28.156	30.986
Nominalni rast u %	31,7	-1,6	7,1	9,2	11,4	10,0
Realni rast u %	12,0	-3,0	5,2	7,1	8,9	7,5
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,1	23,3	23,5	24,4	24,9	25,1
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.978	-1.704,0	-1.612,0	-1.250,0	-1.116,0	-1.109,0
Rast u %	184,7	-13,9	-5,4	-22,4	-10,7	-0,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,3	-3,5	-3,1	-2,3	-2,0	-1,9

Izvor: DEP - mart 2024.godine

U posljednjem DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se napominje da važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u narednom periodu, pored internih dinamika, predstavljaju i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU-27. DEP-ove projekcije makroekonomskih pokazatelja zasnivaju se na Zimskim projekcijama Evropske komisije iz februara 2024. godine kao i Međunarodnog Monetarnog Fonda i Svjetske Banka, iz aprila 2024. Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini, što se naročito odnosilo na 2022. i 2023. godinu, negativne ekonomske posljedice su već vidljive i ogledaju se kroz porast svjetskih cijena energenata i hrane, nestabilnost na finansijskim tržištima što bi u konačnici moglo ugroziti oporavak svjetske ekonomije. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2024.-2027. godina, predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Prema prvim procjenama Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine, Bosna i Hercegovina je u 2023. godini ostvarila realni BDP prema rashodnom pristupu u visini od 38,3 mlrd. KM, a što predstavlja godišnji rast od 1,6%. Analiza rashodnih kategorija BDP-a BiH za 2023. godinu ukazuje da je uporište ekonomskog rasta BiH predstavljala državna potrošnja od 1,7% i bruto investicije od 1,2%. Prema projekcijama DEP-a, u BiH se očekuje realni ekonomski rast od 2,2% u 2024., 2,8% u 2025., 3,0% u 2026. te 3,1% u 2027. godini (Tabela 2). Indeks ukupnog obima industrijske proizvodnje u FBiH za period I-XII 2023. g. u odnosu na isti period prethodne godine bilježi pad od 4,1%. Prema GIG-u 2009 industrijska proizvodnja zabilježila je pad na godišnjem nivou u svim grupama izuzev grupe trajni proizvodi za široku potrošnju sa rastom od 5,3% (netrajni proizvodi za široku potrošnju pali su za 6,3%, intermedijalni proizvodi za 5,3%, energija bilježi pad od 4,2%, a kapitalni proizvodi za 0,4%). Prema područjima i oblastima KD BiH 2010 industrijska proizvodnja zabilježila je pad na godišnjem nivou u svim područjima i to: vađenje rude i kamena bilježi pad od 10,6%; prerađivačka industrija pala je za 4,3%, a oblast proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom bilježi je pad od 0,3%. U 2023. g. ukupan izvoz u FBiH iznosio je 11,2 mlrd KM, a ukupan uvoz 19,7 mlrd KM. U odnosu na prethodnu godinu, ukupan obim vanjskotrgovinske razmjene pao je za 4,9%. Na godišnjem nivou izvoz je pao za 7,8%, a uvoz za 3,2%. Vanjskotrgovinski deficit iznosio je 8,6 mlrd i viši je za 3,4% u odnosu na prethodnu godinu. Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 56,6% i manja je za 2,8 p/p. u odnosu na prethodnu godinu. U tekućoj godini za period I-II 2024.II-2023. izvoz bilježi pad od 12,4%, a uvoz bilježi oporavak sa rastom od 5,9%. Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri u Federaciji BiH u 2023. godinu su Njemačka, Hrvatska i Italija.

Ako se pažljivije posmatra struktura projiciranog ekonomskog rasta u periodu 2025-2027. godina se može očekivati ekonomski rast od oko 3,0%. Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća potražnja kroz povećanje privatne potrošnje i u manjoj mjeri investicije. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza (roba i usluga), kao i pad inflacije u srednjoročnom periodu, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u periodu 2025 - 2027. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8 % (2025: 1,6%, 2026: 2,0%, 2027: 1,9%). S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2025.-2027. godina očekuje ujednačen rast javne potrošnje. U ovom vremenskom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast, a time i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2025-2027. godine u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje bruto investicija u stalna sredstva po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 4,3% (2025: 3,8%, 2026: 4,7%, 2027: 4,6%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformске procese moglo povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosnu i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetski projekti, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija, za period 2025. do 2027. godina. Stabilno eksterno okruženje uz unapređenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Samo pod uslovom materijalizacije navedenih eksternih pretpostavki u period 2025-2027. godine može se očekivati porast vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Kada govorimo samo o Federaciji BiH, projekcije indikatora za naredni srednjoročni period su sačinjene na osnovu projekcija Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću ministara BiH iz marta 2024. godine i projekcija relevantnih međunarodnih institucija (MMF-a i Svjetske banke iz aprila, Evropske komisije iz februara 2024. god.)

Prosječna godišnja inflacija u Federaciji BiH u 2023. godini iznosila je 5,1%. Rast općeg nivoa cijena u Federaciji BiH usporen je dijelom kao posljedica znatnog pada cijena prijevoza od 5,1% na godišnjem nivou, a na što su utjecale cijene sirove nafte na svjetskom tržištu. Izuzev kratkoročnih šokova izazvanih novonastalim sukobima na Bliskom istoku, cijene nafte tipa Brent ostale su uglavnom stabilne. Prema projekcijama ECB, inflacija bi u narednom srednjoročnom periodu u eurozoni i Europskoj uniji trebala značajno usporiti i to najviše zbog energetske komponente. Niže cijene energenata utjecale bi na smanjenje proizvodnih troškova, te bi u konačnici dovele i do stabilizacije potrošačkih cijena. U skladu sa evropskim trendovima kretanja potrošačkih cijena, kao i trendovima u susjedstvu, u BiH i Federaciji BiH za period 2025.-2027. godine očekivano je dalje usporavanje inflacije potrošačkih cijena. Uspostavljanje ponovne ravnoteže na tržištu roba i usluga nakon pandemije, u uvjetima kompleksne geopolitičke situacije u Europi, odrazilo se na slabu dinamiku vanjskotrgovinske razmjene. Naime, usporavanje ekonomske aktivnosti glavnih vanjskotrgovinskih partnera BiH i Federacije BiH utjecalo je na slabljenje izvozne potražnje za bosanskohercegovačkim proizvodima na međunarodnom tržištu. Pored toga, i sporiji ekonomski rast u zemlji, te samim tim i niži nivo domaće potražnje uticao je na pad uvoza u odnosu na prethodnu godinu. U Federaciji BiH izvoz je pao za 7,8% u periodu I - XII 2023. godine u odnosu na isti period prethodne godine, a uvoz za 3,2%. Daljnje kretanje privredne aktivnosti u zemlji kao i u okruženju, te usaglašavanje zakonske regulative u oblasti zelene energije u BiH sa važećim propisima zemalja Europske unije, predstavljat će glavnu odrednicu kretanja vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini i u Federaciji BiH u narednom srednjoročnom razdoblju. Uz povećanje izvozne potražnje, te proširenje proizvodne baze i podizanja konkurentnosti bosanskohercegovačkih proizvoda moguće je očekivati povećanje izvoza u srednjoročnom periodu. Sa druge strane, povećanje ekonomske aktivnosti u zemlji te time i domaće potražnje trebalo bi utjecati na rast uvoza u Bosnu i Hercegovinu i Federaciju BiH. Vrlo bitno je naglasiti i izazove koji se odnose na vanjskotrgovinsku razmjenu u narednom periodu, a uključuju uvođenje CBAM-a (engl. Carbon Border Adjustment Mechanism), uvozne takse na pojedine proizvode iz zemalja koje nemaju odgovarajuće klimatske politike.

Imajući u vidu navedeno u Federaciji BiH u tekućoj 2024. godini očekuje se skroman rast realne ekonomske aktivnosti od 2,2%, a za period 2025.-2027. godine prosječna stopa realnog rasta procjenjuje se na 3%.

1.2 Tržište rada

Na tržištu rada Federacije BiH prosječan broj zaposlenih osoba u 2023. godini iznosio je 541.261 i to najviše u području prerađivačke industrije 19,6%, ili izraženo u apsolutnim iznosima 106.230 osoba. Značajan udio u strukturi zaposlenosti zauzima trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala 18,2%. Broj nezaposlenih osoba na dan 31.12.2023. godine iznosio je 271.904, a od toga 64.488 osobe (što predstavlja 23,7%) registrovane su na području Kantona Tuzla, te 51.232 osobe (ili 18,8%) registrovane su na području Kantona Sarajevo. U februaru 2024. godine broj zaposlenih osoba iznosio je 542.688, a što predstavlja povećanje od 1% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu najveći porast zaposlenosti zabilježen je u području djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva od 4,7%, a najznačajniji pad zabilježen je u području djelatnosti: vađenje rude i kamena od 7,1%, te prerađivačke industrije od 2,1%. Prosječna neto plata u Federaciji BiH u 2023. godini iznosila je 1.261 KM i nominalno je viša za 13,2% u odnosu na prethodnu godinu, a realno za 7,6%. Najviši nominalni rast neto plata ostvaren je u sljedećim područjima: administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti 18,7%, zatim u području informacija i komunikacija 17,1%, te području vađenja rude i kamena 16,7% i građevinarstva 16,3%. U februaru 2024. godine prosječna neto plata iznosila je 1.315 KM, a što predstavlja nominalno povećanje za 10,2%, a realno 9% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu najznačajniji rast realnih neto plata zabilježen je u području djelatnosti: poljoprivreda, šumarstvo i ribolov od 14,7%, te djelatnosti vađenja rude i kamena od 12,8%. Prosječna bruto plata u drugom mjesecu tekuće godine iznosila je 2.045 KM, i nominalno je viša za 10,6%, a realno za 9,4% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. U 2022. godini primjetan je veliki jaz između stopa nominalnog i realnog rasta neto plata zbog neusklađenosti realnih stopa rasta neto plata sa inflatornim kretanjima. U 2023. godini kao posljedica usporavanja inflacije dolazi do znatnog smanjivanja jaza između nominalnog i realnog rasta neto plata.

1.3. Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija

Rizici po projekcije rasta u srednjoročnom periodu 2025.–2027. godine vrlo su naglašeni i u najvećoj mjeri pod utjecajem su vanjskih faktora, a odnose se uglavnom na globalna geopolitička zbivanja. Kao važne izvore geopolitičkog rizika značajno je navesti rat u Ukrajini, novonastali sukob na Bliskom istoku te rastuće napetosti na Crvenom moru i Hormuškom zaljevu. Geopolitičke napetosti mogle bi dovesti do rasta cijena energenata i drugih sirovina. Dalja eskalacija navedenih sukoba utjecala bi na jačanje inflatornih pritisaka, te slabljenje globalnog ekonomskog rasta, a što bi imalo negativan odraz na vanjsku trgovinu, industriju i u konačnici na projekcije ekonomskog rasta u BiH i Federaciji BiH 2025.–2027. godine. Nadalje, nepovoljni vremenski uvjeti dodatni su faktor koji bi mogao potaknuti neočekivani porast cijena hrane. Također, viša i dugotrajnija inflacija u zemljama glavnim trgovinskim partnerima BiH, mogla bi ishoditi višom inflacijom potrošačkih cijena od očekivane.

Također, značajno je naglasiti i rizik vezano za uvođenje CBAM regulative. Konkretno za BiH primjena CBAM-a značila bi dodatno oporezivanje robe prilikom izvoza u Europsku uniju. Ukoliko se u BiH ne postigne zadovoljavajući stepen niskouglijčnog razvoja i dekarbonizacije, bosanskohercegovački proizvodi na europskom tržištu neće biti cjenovno konkurentni, a negativni efekti vanjskotrgovinske razmjene na projicirani rast zasigurno neće izostati. Pored toga, značajno je istaći i klimatske rizike. Naime, nepovoljne hidrološke prilike mogle bi se negativno odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije te slijedom toga i na fizički obim ukupne industrijske proizvodnje, a time i na projicirani rast. Neophodno je napomenuti i spor intenzitet provođenja ekonomskih reformi u zemlji kao jedan od unutrašnjih rizika. Naime, srednjoročni rizik za projektovani rast mogla bi predstavljati i eventualna kašnjenja u reformskim procesima koji imaju za cilj unapređenje poslovnog okruženja u zemlji. Migracije stanovništva iz Bosne i Hercegovine, samim tim i iz Federacije dugogodišnji su problem i predstavljaju značajan srednjoročni rizik. Posebno je naglašen trend odlaska mlađe i obrazovnije populacije koji predstavljaju najznačajniji demografski segment. Ukoliko se ne prekine trend odlaska mladih, obrazovanih i kvalifikovanih kadrova iz zemlje srednjoročno bi to rezultiralo smanjenjem produktivnosti i značajnim usporavanjem rasta.

2. Srednjoročna fiskalna politika

Fiskalna politika, usklađena je sa mjerama Reformske agende u 2024. godini i narednom srednjoročnom periodu fokusirana je na podršku makroekonomskom rastu, u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promovišu dugoročni rast i suzbijaju sivu ekonomiju. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumijevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priliv i domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora prognoziranog srednjoročnog makroekonomskog rasta. Provedbu planiranih aktivnosti i dalje prati nastavak reformi u cilju kreiranja stabilnog poreznog sistema i približavanja istog standardima Evropske unije.

Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda u FBiH, a koji će imati utjecaj, i na Tuzlanski kanton i na Općinu Doboï Istok, za period 2025. – 2027. godina bit će orjentisani na nastavku aktivnosti izrade prijedloga zakonskih rješenja kojima će se doprinijeti osiguranju i očuvanju ambijenta pogodnog privrednom rastu, sa stabilnim i predvidivim uslovima poslovanja, te poboljšanju naplate javnih prihoda, kao jednog od osnovnih agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i ostalih društvenih potreba i obaveza. Također, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na pojačanom inspekcijском nadzoru s ciljem poticanja poštivanja propisa u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda. Usvajanjem inicijative za izmjenu zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH od strane Parlamenta Federacije BiH („Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine” broj: 17/22), omogućena je ravnopravna raspodjela javnih prihoda po kantonima, između ostaloga i Tuzlanskog kantona, a čija je puna primjena počela od 01. januara 2023. godine.

3 - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate pozitivna makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Kod nekih stavki, u cilju očuvanja fiskalne discipline, već unutar osnovnog scenarija uključeni su i procijenjeni efekti pojedinih visokih rizika po ostvarenje makroekonomskih prognoza. Projekcije su usko vezane za pretpostavljenu brzinu oporavka ekonomije u postpandemijskom periodu, ali i sa najnovijim negativnim dešavanjima u Ukrajini, te na Bliskom Istoku, koja su se odrazila na cjelokupnu ekonomiju. Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o stanju inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda. Srednjoročne projekcije prihoda za period 2025.-2027. godina prate pozitivne makroekonomske prognoze za navedeni period, ali istovremeno zadržavajući određeni nivo opreznosti i konzervativnosti u procjenama. Kada je riječ o projekcijama prihoda od indirektnih poreza, iste su bazirane na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) iz aprila 2024. godine. Na osnovu srednjoročnih kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima Federacije BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u periodu 2025-2027. godina. Svaki neplanirani događaj u 2024. godini, koji se u značajnoj mjeri može odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, eventualno će dovesti i do vanrednog revidiranja projekcija prihoda.

Tabela 3. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (2025-2027)

Vrsta prihoda (neto)	U mil KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija				2024	2025	2026	2027
		2023	2024	2025	2026				
PDV	5.586,6	6.146,9	6.399,9	6.622,6	6.886,6	10,0%	3,6%	4,0%	4,0%
Akczice	1.604,0	1.782,3	1.846,5	1.916,4	1.988,4	11,1%	3,6%	3,8%	3,8%
Carine	506,7	542,3	575,4	623,2	669,9	7,0%	6,1%	8,3%	7,5%
Putarina	677,7	725,9	746,2	768,6	792,4	7,1%	2,8%	3,0%	3,1%
Ostalo	59,5	54,9	54,9	54,9	54,9	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%
UKUPNO	8.434,5	9.252,3	9.589,9	9.985,6	10.392,2	9,7%	3,6%	4,1%	4,1%
Namjenska putarina	-425,5	-453,7	-466,4	-480,4	-495,2	7,1%	2,88%	3,0%	3,1%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	8.011,00	8.798,6	9.123,5	9.505,3	9.897,0	9,8%	3,7%	4,2%	4,1%

Izvor: Odjeljenje za makroekonomsku analizu BiH, april 2024. godina

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) je detaljno definisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste.

Dokument okvirnog budžeta Općine Doboj Istok za period 2025.- 2027.godina

U narednim tabelarnim pregledima daju se projekcije indirektnih i direktnih poreza za nivo Tuzlanskog kantona za period 2025-2027. godina dostavljenih od strane Federalnog ministarstva finansija Sarajevo.

Projekcije prihoda sa Jedinštenog računa trezora za nivo Tuzlanskog kantona u narednom trogodišnjem periodu su slijedeće:

Tabela 4. – Projekcije prihoda sa Jedinštenog računa za Tuzlanski kanton

Indirektni porezi (KM)	Projekcija 2025	Projekcija 2026	Projekcija 2027
Tuzlanski kanton ukupno (I + II + III)	485.635.210	526.638.797	561.700.086
I Kanton	396.947.154	430.462.552	459.120.850
II Gradovi/općine TK ukupno	69.834.345	75.730.661	80.772.475
III JU Direkcija regionalnih cesta TK	18.853.711	20.445.584	21.806.761

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Projekcije prihoda od poreza na dohodak, uključujući zaostale obaveze po osnovu porezana plaće, za nivo kantona su slijedeće:

Tabela 5. – Projekcije prihoda od poreza na dohodak

Porez na dohodak (KM)	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
Tuzlanski kanton ukupno (I + II)	133.908.815	145.834.161	159.058.344
I Kanton	81.244.427	88.479.708	96.503.013
II Gradovi/općine TK ukupno	52.664.386	57.354.450	62.555.328

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Projekcije prihoda za općinu Doboj Istok

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza sa Jedinštenog računa za gradove/općine Tuzlanskog kantona za općinu Doboj Istok očekuje se u sljedećim iznosima za period 2025.-2027. godina:godina:

Tabela 6. – Pojekcije prihoda sa Jedinštenog računa za gradove/općine TK u KM

Gradovi/Općine TK	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
DOBOJ ISTOK	1.612.529,00	1.748.679,00	1.865.099,00

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, kantoni i općine prikupljaju niz direktnih poreza, koji uključuju porez na dobit pravnih lica, porez na dohodak, porezi na imovinu, kao i neporezne prihode po osnovu kantonalnih i federalnih propisa o porezima na imovinu i niz drugih neporeznih prihoda, koji im omogućavaju finansiranje ustavom utvrđenih funkcija.

Prihodi od poreza na dohodak na nivou gradova/općina TK za period 2025.-2027. godina projiciraju se kako slijedi:

Tabela 7. – Projekcije poreza na dohodak za općine TK u KM

Gradovi/Općine TK	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
DOBOJ ISTOK	1.944.027,00	2.117.154,00	2.309.137,00

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Projekcije prihoda Direkcije regionalnih cesta Tuzlanskog kantona, date su u sljedećem tabelarnom pregledu:

Tabela 8. – Projekcije prihoda Direkcije regionalnih cesta TK

PRIHODI	Projekcije		
	2025.	2026.	2027
Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa	18.853.711	20.445.584	21.806.761
Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta	5.613.921	5.782.435	5.960.578
TUZLANSKI KANTON UKUPNO:	24.467.631	26.228.019	27.767.339

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 54/20, 55/20-Isp, 63/20, 88/20, 28/21, 56/21, 83/21, 01/22, 34/22, 57/22, 76/22, 93/22, 94/22, 10/23 i 37/23), definisano je da od ukupno doznačenog iznosa prihoda od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa koji pripadaju nadležnim kantonalnim organima za ceste, kantonalni organi za ceste usmjeravaju 42% sredstava na račun općinskih organa, što čini 25% ukupno doznačenih sredstava.

Takođe, definisano je da od ukupno doznačenog iznosa prihoda od putarine u iznosu od 0,25 KM po jednom litru, za izgradnju autocesta i drugih cesta koji pripadaju nadležnim kantonalnim organima za ceste, kantonalni organi za ceste usmjeravaju 42% sredstava na račun općinskih organa, što čini 25% ukupno doznačenih sredstava.

Tabela 9. - Projekcije prihoda regionalnih cesta TK koje pripadaju Općini Doboј Istok

u KM

PRIHODI OD DIREKCIJE CESTA TK	PROJEKCIJE			
	2024	2025	2026	2027
Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta 717114	29.328	30.209	31.237	32.300
Prihodi od indir. poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa 717131	89.971	99.452	107.876	117.010
OPĆINA DOBOJ ISTOK	119.299	129.661	139.113	149.310

Izvor: Direkcija regionalnih cesta Tuzlanskog kantona i Služba za poduzetništvo i financije Općine Doboј Istok

4. Prihodi budžeta Općine Doboš Istok

Tabela 10. - Projekcije poreznih i neporeznih prihoda, primitaka i sredstava Općine Doboš Istok za period 2025.- 2027.godina

Ekonomski kod	OPIS	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJE		
		2023. godina	2024. godina	2025.godina	2026.godina	2027.godina
	I UKUPNA BUDŽETSKA SREDSTVA (A+B+C)	5.172.020,22	6.312.118	6.357.820	6.717.540	7.079.150
	A. Poreski prihodi	3.362.628,74	3.475.500	3.897.820	4.221.540	4.545.150
711000	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	2.896,53	3.400	3.500	3.500	3.500
713000	Zaostale uplate poreza na plaće	1.486,81	2.000	2.000	2.000	2.000
714000	Porez na imovinu	214.149,14	200.100	205.000	210.000	215.000
715000	Domaci porezi na dobra i usluge	544,40	900	1.000	1.000	1.000
716000	Porez na dohodak	1.674.496,93	1.762.000	1.944.030	2.117.150	2.309.140
717000	Prihodi od indirektnih poreza	1.469.054,93	1.507.000	1.742.190	1.887.790	2.014.410
719000	Ostali porezi	0	100	100	100	100
	B. Neporezni prihodi	589.249,06	624.200	630.000	636.000	644.000
721000	Prihodi od pod.aktivnosti i imovine	3.654,00	4.800	5.000	6.000	7.000
722000	Naknade i takse i prihodi od javnih usluga	585.595,06	619.400	625.000	630.000	637.000
723000	Novčane kazne	0	0	0	0	0
	C. Primici	1.220.142,42	2.212.418	1.830.000	1.860.000	1.890.000
	II NAMJENSKA SREDSTVA GRANTOVI, DONACIJE, PRIMICI I VLASTITA SRED.	1.220.142,42	2.212.418	1.830.000	1.860.000	1.890.000
732000	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	1.120.838,42	2.097.118	1.710.000	1.735.000	1.760.000
733000	Donacije	25.347,50	10.000	10.000	10.000	10.000
740000	Kapitalni transferi	73.956,50	105.300	110.000	115.000	120.000
	III VIŠAK PRIHODA IZ PRETHODNOG PERIODA					
	UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE(I+II+III)	5172.020,22	6.312.118	6.357.820	6.717.540	7.079.150

4.1 Porezni prihodi

4.1.1. Prihodi od indirektnih poreza

U Budžet Općine Doboј Istok prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda od indirektnih poreza uplaćuje se dio poreza na dodanu vrijednost (PDV), dio poreza koji pripada Direkciji cesta i dio poreza za finansiranje autocesta u FBiH, a uplaćuje se jedinicama lokalne samouprave prema zakonom određenim kriterijima.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji je u DOB-u planiran u skladu sa smjernicama datim od strane viših nivoa vlasti sa projekcijom rasta za predstojeći trogodišnji period.

Projekcija prihoda od indirektnih poreza za 2025.godinu koji pripadaju općini Doboј Istok (sa Jedinštenog računa za gradove/općine Tuzlanskog kantona iznosi 1.612.529,00 KM, što je za 16,18 % više u odnosu na plan 2024.godine koji iznose 1.388.000,00 KM.

Prema projekcijama datim od viših nivoa vlasti, predviđeni iznos prihoda od indirektnih poreza u 2026.godini je 1.748.679,00 KM i veći je za 8,44 % u odnosu na iznos projekcije za 2025.godinu, dok se u 2027. godini predviđa iznos od 1.865.099,00 KM i njegovo povećanje je više za 6,66 % u odnosu na projekcije za 2026.godinu.

Tabela 11. – Projekcije prihoda sa Jedinštenog računa za gradove/općine TK u KM

Gradovi/Općine TK	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
DOBOJ ISTOK	1.612.529,00	1.748.679,00	1.865.099,00

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

Tabela 12. - Projekcije prihoda regionalnih cesta TK koje pripadaju Općini Doboј istok

u KM

PRIHODI OD DIREKCIJE CESTA TK	PROJEKCIJE			
	2024	2025	2026	2027
Prihodi od namjenske putarine za finansiranje autocesta i cesta 717114	29.328	30.209	31.237	32.300
Prihodi od indir. poreza iz raspodjele sa Jedinštenog računa 717131	89.971	99.452	107.876	117.010
OPĆINA DOBOJ ISTOK	119.299	129.661	139.113	149.310

Izvor: Direkcija regionalnih cesta Tuzlanskog kantona

4.1.2. Porez na dohodak

Projekcije prihoda od poreza na dohodak u periodu 2025.- 2027. godina zasnivaju se na projekcijama dostavljenim od strane Sektora za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija.

Prihodi od poreza na dohodak, u skladu sa datim projekcijama, u 2025. godini iznose 1.944.027,00 KM i veći su za 10,33 % u odnosu na plan 2024. godine, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 1.762.046,00 KM.

Prihodi od poreza na dohodak prema projekcijama za 2026. godinu iznose 2.117.154,00 KM, što je za 8,91 % više u odnosu na 2025. godinu.

Rast ovih prihoda predviđa se i u 2027.godini za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 2.309.137,00 KM, što je za 9,07 % više u odnosu na iznos projekcije za 2026. godinu.

Tabela 13. – Projekcije poreza na dohodak za općine TK u KM

Gradovi/Općine TK	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.	Projekcija 2027.
DOBOJ ISTOK	1.944.027,00	2.117.154,00	2.309.137,00

Izvor: Sektor za poreznu politiku i javne prihode Federalnog ministarstva finansija

4.1.3. Porezi na imovinu

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na nasljeđe i poklone, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica i ostale poreze na imovinu.

Porezi na imovinu uplaćuju se u korist računa javnih prihoda kantonalnog budžeta prema mjestu plaćanja, u skladu sa kantonalnim propisima.

Ove prihode kantonalni trezor raspoređuje kantonalnim i općinskim budžetima u omjeru i na način utvrđen kantonalnim propisima.

Projekcije ovih prihoda za Općinu Doboj Istok u 2025. godinu predviđaju iznos od 205.000,00 KM što je za 2,45% više od prihoda iz 2024. godine dok je za 2026. godinu planirano blago povećanje od 2,44% u iznosu od 210.000,00 KM a za 2027. godinu planiran iznos od 215.000,00 KM, što čini povećanje od 2,38% na godišnjem nivou.

4.2. Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- Komunalne naknade i takse
- posebne naknade
- ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika)
- naknade po osnovu dodjele i korištenja građevinskog zemljišta i građenje (NKGZ, prihodi od rente)

Projekcije ovih prihoda za Općinu Doboj Istok u 2025. godini predviđaju iznos od 630.000,00 KM što je za 0,93% veće od prihoda iz 2024. godine dok je za 2026. godinu planiran iznos od 636.000,00 KM što čini povećanje od 0,95% a za 2027. godinu planiran iznos od 644.000,00 KM, što čini povećanje od 1,01%.

4.3. Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;
- promjena nivoa zaduženosti Federalnog budžeta (otplate vanjskog duga FBiH);
- razvoj drugih događaja (efikasnost porezne uprave u kontroli naplate javnih prihoda, mogućnost elementarne nepogode).

Postoje značajni rizici za ostvarenje projekcija prihoda od indirektnih poreza zbog ogromnih nepoznanica u pogledu ratnih dešavanja u okruženju. Ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2025. -2027.godina je podložno svim rizicima za ostvarenje projektiranih makroekonomskih pokazatelja i rizicima koji se odnose na samu naplatu prihoda od indirektnih poreza i borbu protiv sive ekonomije.

Rizici se mogu klasificirati u dvije grupe, i to na vanjske i unutrašnje, pri čemu su vanjski rizici dosta izvjesniji i uticajniji na kretanje ekonomskog rasta u BiH.

Daljnja eskalacija ratnih dešavanja i kriza u okruženju, kao i jačanje inflatornih pritisaka kako na globalnom planu, tako u Bosni i Hercegovini zasigurno bi imali negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u osnovnom scenariju.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JRT dodijele za finansiranje Federacije, kantona, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplata vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između jedinica lokalne samouprave i drugih nivoa vlasti, kao i zakonskih promjena u oblasti indirektnog oporezivanja.

5. Struktura potrošnje u javnom sektoru

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. S tim u vezi, razmotrene su pojedine kategorije troškova, uključujući plaće i naknade, materijalne troškove, transfere i kapitalnu potrošnju unutar budžeta Općine Doboј Istok. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Doboј Istok je opredijeljena za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2025.- 2027. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se nastaviti provoditi kao i u prethodnim godinama, kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti. Ovo uključuje veću kontrolu troškova materijala i usluga, restriktivno planiranje i veću kontrolu tekućih i kapitalnih transfera, kao i realno planiranje nabavke stalnih sredstava.

6. Rashodi Budžeta Općine Doboј Istok

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda. Za pripremu podataka za DOB Općine Doboј Istok za period 2025. – 2027. godina, Općinska služba za poduzetništvo i financije poslala je instrukciju općinskim službama da dostave projekcije rashoda i vlastitih prihoda (ukoliko se radi o prihodima po posebnim propisima i njihovom utrošku), kako bi mogla sve sumirati te, u skladu sa projiciranim prihodima, utvrditi rashodovnu stranu DOB-a za naredne 3 godine. Takođe, instrukcija je poslana i J.U. Centru za socijalni rad Doboј Istok i J.U. Za predškolski odgoj i obrazovanje „Dječija radost“ Doboј Istok s pozivom da dostave svoje trogodišnje planove. S tim u vezi, služba za poduzetništvo i financije je pristupila izradi rashodovne strane DOB-a uzimajući u obzir obavljene konsultacije sa općinskim službama i pristigle zahtjeve. Utvrđen je prijedlog DOB-a 2025.- 2027. godina i isti je dostavljen Općinskom načelniku na dalje razmatranje i donošenje konačnog DOB-a 2025.-2027. godina. Uzimajući naprijed navedeno Općinski načelnik je donio dokument okvirnog budžeta DOB 2025.-2027. godina koji će se, dostaviti općinskom vijeću kao informacija. Na bazi prethodno navedenog te u skladu sa projiciranim okvirom prihoda izrađene su gornje granice rashoda za naredni period unutar kojih će općinske službe razviti detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima u skladu sa narednom instrukcijom za pripremu finansijskih planova za Nacrt Budžeta za 2025. godinu.

Dokument okvirnog budžeta Općine Doboј Istok za period 2025.- 2027.godina

U sljedećoj tabeli daje se pregled indikativnih gornjih granica ukupnih rashoda i izdataka DOB-a Općine Doboј Istok.

Tabela 14. - Rashodi, izdaci i finansiranje DOB-a općine Doboј Istok za period 2025.-2027. godine

Ekonomski kod	OPIS	IZVRŠENJE	PLAN	PROJEKCIJE		
		2023. godina	2024. godina	2025. godina	2026. godina	2027. godina
611100	Bruto plaće i naknade plaća	953.159	1.119.000	1.230.900	1.353.990	1.489.400
611200	Naknade troškova zaposlenih	126.310	142.500	156.750	172.430	189.700
612100	Doprinosi poslodavca	100.101	122.000	134.200	147.650	162.420
613000	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge i budž.rezerva	792.644	1.200.500	1.283.970	1.329.560	1.382.110
614000	Tekući transferi, drugi tekući rashodi	1.121.211	1.989.418	1.767.000	1.885.810	1.985.520
615000	Kapitalni transferi	0	0	0	0	0
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.048.312	1.688.700	1.735.000	1.775.600	1.815.000
822000	Izdaci za kupovinu dionica javnih pred.	0	50.000	50.000	52.500	55.000
823000	Finansiranje-Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0
	UKUPNO	5.141.737 KM	6.312.118 KM	6.357.820 KM	6.717.540 KM	7.079.150 KM

Predviđeni rashodi u Dokumentu okvirnog budžeta općine Doboј Istok za period 2025. – 2027. godina, kako za izdvajanja za bruto plaće, doprinose poslodavca i naknade troškova zaposlenih tako i za materijalne troškove odnose se samo na zaposlene u Općinskoj upravi jer po uspostavi Registra budžetskih korisnika javne ustanove i ostali korisnici budžeta nisu dobili status budžetskog korisnika i dalje su, do sticanja uslova na prelazak za budžetskog korisnika, ostali u tekućim transferima.

Planiran prosječan broj zaposlenih u Općini u periodu 2025.-2027. godina je 32.

Rashodi i izdaci finansirani iz budžeta u 2025. godini predviđaju se u iznosu od 6.357.820,00 KM, dok se u 2026. godini projiciraju u iznosu od 6.717.540,00 KM, a u 2027. godini u iznosu od 7.079.150,00 KM.

DOB će biti polazna osnova za izradu Nacrta budžeta za 2025.godinu kada će se moći još realnije sagledati potrebe i prioriteti.

7. Budžetski prioriteti za period 2025. - 2027.godina

Osnovna funkcija DOB-a Općine Doboј Istok za period 2025.- 2027.godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa strateškim prioritetima utvrđenim u Strategiji razvoja Općine Doboј Istok 2021 - 2027.godine.

Prilikom određivanja gornjih granica rashoda krajnje se oprezno pristupilo planiranju budžeta vodeći se budžetskim principima uravnoteženosti i ekonomičnosti. Neophodno je nastaviti mjere štednje i smanjenje potrošnje iz općinskog budžeta planiranih za razdoblje 2025.- 2027. godina na većini glavnih kategorija rashoda, obzirom da je cilj izrade Dokumenta okvirnog budžeta kreiranje kvalitetnijeg strateškog osnova za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima Općine.

Dokument okvirnog budžeta Općine Doboј Istok za period 2025.- 2027.godina

Prijedlozi prioriteta potrošnje i početnih gornjih granica rashoda iskazanih u tabelarnom dijelu DOB za period 2025.- 2027. godine utvrđeni su na osnovu sljedećih elemenata:

- Strategije razvoja Općine Doboј Istok 2021 - 2027.godine,
- utvrđenim prioritetima Općine Doboј Istok: održivost ekonomije, održivost okoliša, kvalitet života građana i socijalna uključenost,
- fiskalne politike Općine Doboј Istok i okvira raspoloživih sredstava;
- dostavljenih finansijskih zahtjeva budžetskih korisnika.

Vodeći principi na kojima je zasnovana Strategija razvoja Općine Doboј Istok 2021 - 2027.godine je kvalitet života građana, održivost ekonomije, održivost okoliša i socijalna uključenost.

Održivost, kao princip, integrira ekonomski i okolišni aspekt, dok princip socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identificiranja potreba i interesa marginaliziranih i socijalno isključenih grupa stanovništva.

Sastavni dio DOB-a čini i tabelarni pregled prihoda sa indikativnim gornjim granicama rashoda Općine Doboј Istok za period 2025.- 2027.godina.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) nakon usvajanja od strane načelnika općine Doboј istok, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici Općine Doboј Istok i dostavljen Općinskom vijeću Doboј Istok kao informacija.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski kanton
OPĆINA DOBOJ ISTOK
OPĆINSKI NAČELNIK
Broj: 01-04-11-O-92/24
Klokotnica, 28.06.2024.

OPĆINSKI NAČELNIK

Kemal Bratić